הלוקח בהמה פרק שלישי בכורות כג.

מסורת הש"ס

מוסף רש"י

רבינו גרשום

עין משפט נר מצוה

סבר אבטלינהו ברובא. תימה מה יועיל הא אין מבטלין [איסור] לכתחלה ואפי' שוגג אם בטלו אינו מבטל למ"ד בגיטין (דף נד:) נפלו ומתפלעו בין בשוגג בין במזיד לא יעלו מיהו איכא למ"ד התם בשוגג יעלו ושמא הא חציה שוגג כשקבור שמוכר לנכרי: **ואי** אמרת טומאה כמאן דאיתיה בו'. ממון פי' הקונטרס משמע שכא לדקדק דאין טומאה עוברת טומאה מדמשמיע טומאה כמאן דליתא וזה אינה סוגיית הש"ס שיבא אחר ויקשה על עצמו [ג] דפי' דטומאה עוברת טומאה ועוד דמיקשי ליה ממתני' אלא אפילו לא חציה טומאה כמאן דליתא מ"מ נדין הוא על טומאה שעוברת טומאה [ג1] דלי נמי לא הוה טומאה כמאן דליתא: **נבילה** בשלא בשחוטה. ומסיק לענין מגע אבל לענין משא מטמא ועל כרחין כשם נבילה כזית במקום אחד דאי לאו הכי במאי [ד] לא מטמא כדמוכח בהעור והרוטב (חולין קכד:) דשני תלמי זיתים דנבילה שתחכה בקיסם אפילו הוליך והניח כל היום כולו עהור אלא היכא דמרודד ודבוק זה בזה קלת ותימה לי דנגע בכל הזיתים אמאי טהור דאפי' נגע בכולו משמע דטהור דומיא דמשא ומיהו היכא דלא נגע כולו בבת אחת אלא נגע בזה ומחר ונגע בזה אפשר דטהור כיון דבכל פעם שנגע אין יודע [ד1] שיהא נוגע בטומאה ולא הוי נמי פפק טומאה ברשות היחיד כיון דבטלה ברוב [ד2] ועוד יש לפרש כשנימוח הכל יחד נבילה ושחוטה וזה כמו מרודד ואתיא שפיר אפי' לר"ע דהעור והרוטב (ג"ז שם) דאע"ג דפליג התם אפי' במרודד אלא מטמא במשא דאיכא בעור אבל במרודד בקיסם אפילו ר"ע מודה דקאמר התם ומודה ר"ע בשני אלפי זיתים שתחבם בקיסם והסיטן בגדיו טמא ומוקי ליה במרודד ואפילו לא יהא הסיטן דהתם דוקא אלא אפי' במגע טומאה לא מטמא לא הוה טומאה במשא מ"מ בהאי דהכא לא מטמא במגע דבטל ברוב וקלת תימה דכיון [ד3] דחשיב הכא מיבור במרודד בקיסם מההוא טעמא דמטמא במשא משום דטומאה כמאן דליתא דמיא מההוא טעמא גופיה מטמא במגע ויש לחלק ואע"פ [ד4] וכיון דלא אמי הכא לכלל מגע היכי מטמא במשא לר"ע וי"ל דה"מ כגון קולית חתומה שאין יכול ליגע לו כגון שני אלפי זיתים על העור דפליגי ר' שמעאל ור"ע אבל הכא דאיכא [ד5] שם שיעור טומאה במקום אחד וכר מגע הוא אלא דאין ידוע איהו כא לכלל מגע קרינא ביה ואע"פ אמי שגא דלענין טומאת משא לא מהני דמעיא הכא כדמרוד תיבות רחשיב מיבור נמחק: מן ראי"ת והכא כיון דלא דבמשא שם נמחק: פפ) לר"ע דאי אפשר שלא כו' שיבא שאיפורין מבטלין: פפו) אם נימחו הנבילה ודשחוטה יחד אע"ג דבמשא יהיה מטמא עטור האוכל אפילו היה אוכל הכל בכדי אות ה' נמחק: (ל) ביצה נמי גבי: (מ) יצא דמשנס ביטול: (נ) לרחוני דסבר כריש לקיש כו' המפלת דמפרש שמעא: (נ1) חולין תורת נצל כמו שפירש בגדה. ומסעבא דכל הנה שלם יש כו' שפיר לקן לר': (נ2) ליה בלא שום חסרון מטעם: (נ3) פרא כלאו שעמא: (נ4) המורה קורא משא: (נ5) שהוא רוב והשתא כו' אית ליה נמי: (נ6) כה וקשה דכיון דאינו קרויה נבילה כדמפרש דנבילה הראויה לגר קרויה נבילה א"כ לא תטמא לא במגע ולא במשא:

(נ7) נלקה דנכם כדש"י לחולין אחר הכיל ואתמרינ כו'.

(א) פרק פ"ט מ"ז, (ב) מנחות כב. (בילה לח:), (ג) (מנחות כב:), (ד) (חולין עח. מיר ב:), (ה) שנתערבה בשחוטה שהיא הרוב וסמ"ד. ל"ק, (ו) כמי אם הוא"ל עומתה כמלן. ל"ק, (ז) כיון בכדי. ל"ק, (ח) תוס גלל ונקב כמי. ל"ק, (ט) דמעמתינן לעפיר. ל"ק, (י) כרוב ועומתה קלה כי הד"ה. ל"ק, (כ) הרוב. ל"ק,

(ג) גמ' אמאי דעיר דבמגע לא מטמא וכו' איתמיה א"ל דלמא שלמי: (ב) שם בלבד הא ודאי לא חזא: (ג) רש"י ד"ה נדרה וכו' וקסבר איבטלינהו לקב קמא:

(ג1) דלי דעיר דבמגע לא מטמא וכו' איתמיה א"ל דלמא שלמי: (ב) שם בלבד הא ודאי לא חזא: (ג) רש"י ד"ה נדרה וכו' וקסבר איבטלינהו לקב קמא:

(ד) אר יהתלקו לעיסות: (ב) יהא בפקים אחד כבריבה: (ג) תיבת הוא נמחק: (ד) בגבילה. עי' תשובת הרשב"א סי' רפ"ד. (בילה לח:) שאי אפשר לשחוטה שהיעשה בגבילה ואי אמרת איתה נהי: (ה) והא הנן רבי: (ו) בכשא ואי אמרת איתה נהי דבמגע לא מטמא דאיתיה במשא אישתיק א"ל דלמא דהדגמ"ה לא בריס א"ל: (ז) תיבת ואי: נמחק: (ח) סרוחה א"ל הניחא: (ט) נמרוך. כ"א לר"א ואיל כו': (י) דבעלה ולר"א ואיל: (יא) מייתי ליה ומערב ליה בקב: (יב) ופסכר איבטלינה לקב טמא בדוכא דהאי קב ועוד ממין זה וכיון: (יג) מתורת טהרה ומעמתיך זה עם זה: (יד) אפר לא מטמא במגע דכיון: (טו) מה"ד בגבילה בשילה: (יז) בבילה שלא תטמא לעולם במשא ולא אדם וכלים מגבילה וה"נ לפי שאי אפשר לשחוטה שתיעשה בגבילה ומאן: (יח) לה דפרוחה עומאה: (יט) אחר הרוב ואמרי' כאחד שהברות נגע אבל במשא תטמא דהא מ"מ הטומאה נשא הס"ד ומה"ד בשלות זו כזו כדפרישית תחיכה: (כ) עצמו שהוא עצמו פי' דטומאה: (כא) טומאה דא"כ לא: (כב) במשא נמי לא: (כג) אם נגע חיבת שיהא נמחק: (כד) בדוכ. גליון ידוחק הוא זה דעוד דגם בשא דיה שהוד בכה"ג אם הנבילה בזה אחר זה הלכך נראה לפרש דמיירי כשנימות: (כה) דכיון דבעיא הכא כדמרוד תיבות דחשיב מיבור נמחק: (כו) דא"ת והכא כיון דלא: (כז) תיבת שם נמחק: (כח) לר"ע דאי אפשר שלא כו' ש"מ שאיפורין מבטלין: (כט) אם נימחו הנבילה ודשחוטה יחד אע"ג דבמשא יהיה מטמא עטור האוכל אפילו היה אוכל הכל בכדי אות ה' נמחק: (ל) ביצה נמי גבי: (מ) יצא דמשנס ביטול: (נ) לרחוני דסבר כריש לקיש כו' המפלת דמפרש שמעא: (נ1) חולין תורת נצל כמו שפירש בגדה. ומסעבא דכל הנה שלם יש כו' שפיר לקן לר': (נ2) ליה בלא שום חסרון מטעם: (נ3) פרא כלאו שעמא: (נ4) המורה קורא משא: (נ5) שהוא רוב והשתא כו' אית ליה נמי: (נ6) כה וקשה דכיון דאינו קרויה נבילה כדמפרש דנבילה הראויה לגר קרויה נבילה א"כ לא תטמא לא במגע ולא במשא:

(ד1) אמאי דנהי דאיתיה רמיא אישתיק. רבדימי: ומפרקה לעולא מטמא מיהא לא קשיא דשני הכא משום דהויא טומאה סרוחה חברת רס ומשום הכי א"נה מטמא במשא. הניחא לבי פדא דאמר טומאה חמורה. דנבלה מטמא במשא לעולם עד שנפסלה מלאכול לגר: וטומאה קלה. טומאת אוכלין בכביצה לעולם מטמא עד שאינן ראוין לכלב. והאי חברת דם נמי משום הכי לא מטמא במשא דאינה ראויה לגר דסרוחה היא: אלא לר' יוחנן דבו'.

(ד2) דבר פ"ט מ"ז, (ד3) מנחות כב. (בילה לח:), (ד4) (מנחות כב:), (ד5) (חולין עח. מיר ב:), (ה) שנתערבה בשחוטה שהיא הרוב וסמ"ד. ל"ק, (ו) כמי אם הוא"ל עומתה כמלן. ל"ק, (ז) כיון בכדי. ל"ק, (ח) תוס גלל ונקב כמי. ל"ק, (ט) דמעמתינן לעפיר. ל"ק, (י) כרוב ועומתה קלה כי הד"ה. ל"ק, (כ) הרוב. ל"ק,

לר' אליעזר מה תהא עליהן יאבלו נקודין או קליות או ילושו במי פירות או [ו] תתחלק לעיסות ובלבד שלא יהא [ז] כביצה במקום אחד ואמר עולא מה טעם גזירה שמא יביא קב חולין טמאים ממקום אחר וקב ועוד ממין זה סבר איבטלינהו ברובא וכיון דאיכא האי משהו מצא מין את מינו וניעור א"ל אם טומאה עוברת טומאה טהרה עוברת איתיביה [ח] אפר כשר שנתערב באפר מקלה הולכין אחר הרוב לטמא ואי רובא אפר מקלה [ט] הוא לא מטמא ואי אמרת טומאה כמאן דאיתיה דמי נהי דבמגע לא מטמא לטמא במשא הא איתמר עלה אמר ר' יוסי ברבי חנינא טהור מלטמא במגע [י] אבל מטמא במשא [יא] והאמר רב חסדא [יב] נבילה [יג] בטילה בשחוטה שאי אפשר [יד] לנבילה שתיעשה שחוטה נהי דבמגע לא מטמא לטמא במשא א"ל אתון בדרב חסדא מתניתו לה אנן בדר' חייא מתנינן לה תני [טו] ר' חייא נבילה ושחוטה בטילות זו בזו ואיתמר עלה אמר ר' יוסי ברבי חנינא טהור מלטמא במגע אבל מטמא במשא והא [טז] דתנן רבי אליעזר בן יעקב אומר דבהמה גסה ששפעה חררת דם הרי זו תקבר ונפטרה מן הבכורה ותני רבי חייא [יח] אינה מטמאה לא במגע ולא במשא [יט] אמאי דנהי (כ) במגע לא מטמא תטמא במשא אישתיק דלמא [כא] (ודאי) שאני הכא דהויא לה [כב] טומאה סרוחה [כג] הניחא לבר פדא [כד] דאמר טומאה חמורה עד לגר אלא לר' יוחנן דאמר אחת

מטמא דבטול כרוב משום דסוף סוף הרי נושא כזית נבילה ולענין איסור מהני דאפילו איסורין מבטלין זה את זה דאמר ר"ל בפרק התערובות דבמשא יהיה מטמא עטור ומשהו שבלגן זה בזה ואכלן פטור לר"ע [כה] א"ל שלא ירבה מין על מכירו ויבטלנו ודייק מינה ש"מ איסורין מבטלין זה את זה משמע דבסיתר פשיטא לר"ע דמבטל את האיסור וה"נ [כו] אם נימוחה הנבילה והשחוטה אע"ג דבמשא טמא נמי [כז] בכדי אכילת פרס אע"ג דמה נפסק הרי אכל כזית נבילה בכדי אכילת פרס וגבי גיד הנשה פריך בחולין (דף נט:) ולבטל כרובא ומשני בריה שאני משמע דאיסור מתבטל ברוב בכ"מ כי לא הוי בריה לו את שדרכו וכל שדרכו ובסוף ביקה ל [כח] גבי ליבטל מים ומלח לגבי עיסה מייתי עלה נתערב קב חיטין של תרומה בקבים שלו דתיר לר' יהודה לא בטל לרבנן מיבטל בטל וי"ל דלענין אכילה כל משהו ומשהו כשנכנס בבית הבליעה קמא קמא בטל ברוב ואיתר ודמי לגבי כשנגע ומחר ונגע דטיהור ואע"ג דמסתבר דטומאת משא גופיה ליתא אלא מדרבנן דהא מתבטל ברוב מ"מ נהי לגזור רבנן לענין משא לא גזור לענין איסור דלא דמי מטעמא דפריש: **הניחא** לבר פדא כו'. תימה אמאי לא פריך מההיא דר"ש דלעיל דיעוקר הולד עד שלא יצא [כט] ומטעם ביטול ברוב הוא כדמפרש ר' יוחנן בהדיא בפרק המפלת (נדה מ.) ולעיל נמי קאמר דאמרו דבר אחד משמע דטעמא דר"ש בטעמא דר"ל בן יעקב ומהיכא הוה מצי לאקשויי אפי' לבר פדא דגבי טומאת מת לא שייך טעמא דרבויה לגר ומדאיתיה מטומאה בהאכל אלמא טומאה כמאן דליתא וי"ל דהוה מצי לדחויי [ל] כל"ל דפליג אדר' יוחנן בפרק המפלת (גם זה שם:) דמפרש טעמא משום בלבול זורה דהתי נפל שבמלא אין עליו לא תורת עצמות ולא [מ] תולין כמו שפי' בגדה א"נ טעמא דמת שלם יש כאן הוא [נ] דמטעמיו שפיר לפיכך לרבי יוחנן כשנעל כל שהו ממנו בדם הלידה טהור דמו ליכא הכא מת שלם וי"ל מטהר ליה [נ1] הא דאיתרע לעיל רבי יוחנן טעמא משום ביטול ברוב לפי שבתרתו דאית ליה אחת זו ואחת זו עד לבלב אבל לגבי פדא [נ2] אלא טעמא דביטול [נ3] בכרוב: **טומאה** קלה עד לבלב. בטומאה קלה פשיטא ליה לבולהו דעד לבלב כדתנן טהרות (פ"ח משנה ו) כל המיוחד לאוכל אדם טמא עד שיפסל מלאכול לבלב ובקונטרס פי' דטומאה חמורה [נ4] משא וטומאה קלה היינו מגע והא דאין מרחת דם מטמא במגע דאמרי' בדם הלידה נגע אביה [נ5] [נ6] אם הטמאת לפירושו אית נמי לבר פדא הא דא"ר יוחנן לעיל משום ביטול ברוב נגעו בה [נ7] ואין נראה דכל טומאת נבילה בין מגע בין משא קולא טומאה חמורה והוא עד לגר דהא דרש טעמא בקמוך כשאינה

(ל) נלקה דנכם כדש"י לחולין אחר הכיל ואתמרינ כו'.

(ל1) דבר פ"ט מ"ז, (ל2) מנחות כב. (בילה לח:), (ל3) (מנחות כב:), (ל4) (חולין עח. מיר ב:), (ל5) שנתערבה בשחוטה שהיא הרוב וסמ"ד. ל"ק, (ל6) כמי אם הוא"ל עומתה כמלן. ל"ק, (ל7) כיון בכדי. ל"ק, (ל8) תוס גלל ונקב כמי. ל"ק, (ל9) דמעמתינן לעפיר. ל"ק, (ל10) כרוב ועומתה קלה כי הד"ה. ל"ק, (ל11) הרוב. ל"ק,

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com